

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 20. travnja 2021.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2018/0328(COD)

5628/2/21
REV 2 ADD 1

CYBER 13
TELECOM 25
COPEN 35
COPS 33
COSI 14
CSC 26
CSCI 13
IND 25
RECH 36
ESPACE 6
CODEC 92
PARLNAT 92

OBRAZLOŽENJE VIJEĆA

Predmet: Stajalište Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja UREDBE
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o osnivanju Europskog centra za
stručnost u području kibersigurnosti, industrije, tehnologije i istraživanja i
Mreže nacionalnih koordinacijskih centara
– obrazloženje Vijeća
– Vijeće donijelo 20. travnja 2021.

I. UVOD

1. Komisija je 12. rujna 2018. u kontekstu svoje strategije digitalnog jedinstvenog tržišta donijela i prosljedila Vijeću i Europskom parlamentu Prijedlog¹ uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Europskog centra za stručnost u području kibersigurnosti, industrije, tehnologije i istraživanja i Mreže nacionalnih koordinacijskih centara, s člankom 173. stavkom 3. i člankom 188. UFEU-a kao pravnom osnovom.
2. Cilj je navedenog prijedloga pomoći EU-u da zadrži i razvije tehnološke i industrijske kapacitete u području kibersigurnosti koji su nužni za zaštitu njezina digitalnog jedinstvenog tržišta. Prijedlogom se predviđa stvaranje struktura na trima institucijskim razinama, a to su: Mreža nacionalnih koordinacijskih centara (na nacionalnoj razini), Zajednica stručnjaka za kibersigurnost (razina dionika) i Europski centar za stručnost u području kibersigurnosti, industrije, tehnologije i istraživanja (razina EU-a). Centar za stručnost upravljat će financijskom potporom za kibersigurnost iz proračuna EU-a i olakšavati zajednička ulaganja EU-a, država članica i industrije u cilju jačanja kibersigurnosti EU-a.
3. Komisija je 17. rujna 2018. predstavila dotični prijedlog Horizontalnoj radnoj skupini za kiberpitanja (dalje u tekstu „Radna skupina”), nakon čega je uslijedilo ispitivanje procjene učinka na sastanku Radne skupine 28. rujna 2018. Rasprava o samom prijedlogu u Radnoj skupini započela je 28. rujna 2018. tijekom austrijskog predsjedanja te se nastavila tijekom rumunjskog, finskog, hrvatskog i njemačkog predsjedanja.
4. Europski gospodarski i socijalni odbor donio je svoje mišljenje² o tom prijedlogu 23. siječnja 2019. EGSO je pozdravio inicijativu Komisije, naglasivši kako je riječ o važnom koraku u razvoju industrijske strategije za kibersigurnost i strateškom koraku za postizanje snažne i sveobuhvatne digitalne autonomije.

¹ 12104/18.

² 5898/19.

5. U Europskom parlamentu predmet je dodijeljen Odboru za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE), a gđa Julia REDA (ITRE, Zeleni/EFA) imenovana je izvjestiteljicom. Odbor ITRE izvješće je donio 19. veljače 2019., a Parlament ga je odobrio na prvoj plenarnoj sjednici u ožujku 2019. Parlament je 17. travnja 2019. usvojio svoje stajalište u prvom čitanju, uz 112 amandmana na Prijedlog Komisije, s 489 glasova za i 73 protiv te 56 suzdržanih. Nakon europskih izbora g. Rasmus ANDRESEN (ITRE, Zeleni/EFA) imenovan je novim izvjestiteljem.
6. Coreper je 13. ožujka 2019. dao mandat³ za početak pregovora s Europskim parlamentom. Otada je održano pet trijaloga: 13. i 20. ožujka 2019. tijekom rumunjskog predsjedanja, 25. lipnja 2020. tijekom hrvatskog predsjedanja te 29. listopada i 11. prosinca 2020. tijekom njemačkog predsjedanja.
7. Prvi trijalog održan je 13. ožujka 2019. u Strasbourgu i nije doveo do suštinskih rasprava. Obje su strane predstavile svoja stajališta i glavne predložene izmjene u svojim prijedlozima te postigle dogovor o sljedećim koracima i vremenskom okviru. Suzakonodavci su potvrdili svoju snažnu predanost postizanju dogovora što je prije moguće.
8. Drugi trijalog održan je 20. ožujka 2019. u Bruxellesu, a na prvom tehničkom sastanku raspravljalo se o političkim pitanjima, uglavnom o misiji i zadaćama Centra za stručnost, o financiranju i upravnom odboru. Rumunjsko predsjedništvo temeljilo je svoj pristup na mandatu dobivenome za prvi trijalog. U drugom trijalogu utvrđen je pozitivan stav objiju strana s obzirom na to da je dokazana fleksibilnost u vezi s nekoliko pitanja i da su na tehničkoj razini dane smjernice kako bi se postigao daljnji napredak u pogledu kompromisnog teksta.

³ 7583/19.

9. Coreper je 3. lipnja 2020. potvrdio revidirani mandat za pregovore s Europskim parlamentom.⁴ Treći trijalog održan je 25. lipnja 2020., na kraju hrvatskog predsjedanja, s ciljem informiranja Europskog parlamenta o glavnim izmjenama novog mandata Vijeća s naglaskom na: 1) misiji, ciljevima i zadaćama Centra za stručnost, 2) njegovoj strukturi, 3) financijskim odredbama i 4.) Zajednici stručnjaka za kibersigurnost.
10. Jedno preostalo stajalište Vijeća o glasačkim pravima upravnog odbora Centra riješeno je u okviru Vijeća tijekom njemačkog predsjedanja. Coreper je 22. srpnja 2020. donio revidirani mandat kojim se pojašnjava opseg prava Komisije na veto.
11. Još jedno preostalo pitanje o sjedištu Centra za stručnost riješili su na marginama sastanka Corepera 28. listopada 2020. predstavnici vlada država članica koji su postigli dogovor o postupku odabira sjedišta Centra za stručnost⁵. Odluku o sjedištu donijeli su predstavnici vlada država članica na marginama sastanka Corepera 9. prosinca 2020. Za sjedište je izabran Bukurešt (Rumunjska).
12. Četvrtim trijalogom, održanim 29. listopada 2020., tehničkoj je razini dodijeljen širok mandat za postizanje kompromisâ o preostalim otvorenim pitanjima. Na nekoliko tehničkih sastanaka postignut je kompromis o većini pitanja.
13. Na petom i završnom trijalogu, održanom 11. prosinca 2020., Vijeće i Europski parlament postigli su privremeni dogovor u skladu s mandatom koji je 9. prosinca 2020. produljio Coreper. Coreper je 18. prosinca 2020. odobrio konačni kompromisni tekst kako je dogovoren na trijalogu.

⁴ 8315/20.

⁵ 13405/20.

II. CILJ

14. Tim se prijedlogom predviđa osnivanje Centra za stručnost, koji bi bio glavni instrument EU-a za objedinjavanje ulaganja u istraživanje, tehnologiju i industrijski razvoj u području kibersigurnosti. Njime bi se osigurala i financijska potpora za kibersigurnost iz programa Obzor Europa i Digitalna Europa. Kako je prethodno navedeno, Prijedlogom se predviđa i uspostava Mreže nacionalnih koordinacijskih centara i Zajednice stručnjaka za kibersigurnost.
15. Centar za stručnost imao bi upravni odbor sastavljen od predstavnika iz država članica i Komisije koji definira opće usmjerenje rada Centra [...]i osigurava da Centar obavlja svoje zadaće u skladu s Uredbom. Cilj Centra bio bi osigurati snažniju koordinaciju istraživanja i inovacija, kao i uvođenje strategija na razini EU-a i nacionalnoj razini te omogućiti državama članicama da donose odluke povezane sa svojim financijskim doprinosima zajedničkim djelovanjima.
16. Centar za stručnost mogao bi:
 - i) provoditi istraživačka i inovacijska djelovanja (uz potporu programa Obzor Europa) te djelovanja za izgradnju kapaciteta (uz potporu programa Digitalna Europa), u skladu s navedenim upravljanjem (tj. Komisija i države članice);
 - ii) zajedno s državama članicama podupirati izgradnju i nabavu napredne opreme, alata i podatkovne infrastrukture za kibersigurnost u Europi te osigurati široko uvođenje najnovijih rješenja za kibersigurnost u cijelom gospodarstvu; u tu bi svrhu Centar za stručnost također mogao olakšati zajedničko stjecanje kapaciteta u ime država članica.

III. ANALIZA STAJALIŠTA VIJEĆA U PRVOM ČITANJU

A. POSTUPOVNI KONTEKST

17. Europski parlament i Vijeće održali su pregovore radi postizanja dogovora u fazi stajališta Vijeća u prvom čitanju („rani dogovor u drugom čitanju”). Tekst stajališta Vijeća u prvom čitanju odražava kompromisni paket o kojem su dva suzakonodavca postigla dogovor uz potporu Komisije.

B. SAŽETAK GLAVNIH PITANJA

18. Glavne izmjene u odnosu na početni prijedlog Komisije o kojima su se usuglasila oba suzakonodavca jesu sljedeće:
- 1) kompromisni tekst uveden je u razne odredbe kako bi se tekst uskladio s odredbama Uredbe o digitalnoj Europi i Uredbe o Obzoru Europa jer će Centar za stručnost upravljati financijskom potporom za kibersigurnost iz programâ Obzor Europa i Digitalna Europa;
 - 2) izbrisano je upućivanje na sjedište Centra za stručnost u pravnim odredbama Uredbe (članak 1.). Umjesto toga dodana je nova uvodna izjava 20.;
 - 3) dodan je niz koncepata s odgovarajućim definicijama, kao što su „kiberprijetnja”, „zajedničko djelovanje”, „doprinos u naravi” i „europski centar za digitalne inovacije”;
 - 4) dodan je „Program”, odnosno sveobuhvatna i održiva strategija za industriju, tehnologiju i istraživanje u području kibersigurnosti u kojoj se utvrđuju strateške preporuke za razvoj i rast europskog industrijskog, tehnološkog i istraživačkog sektora u području kibersigurnosti te strateški prioriteti za aktivnosti Centra za stručnost;

- 5) zadaće Centra za stručnost, koje su prvotno utvrđene u jednom članku zajedno s ciljevima, sada su navedene u posebnom članku te se pravi razlika između strateških zadataka i provedbenih zadataka Centra;
- 6) ojačana je uloga ENISA-e. ENISA će biti stalni promatrač u upravnom odboru Centra za stručnost i može davati savjete o izradi Programa, godišnjih i višegodišnjih programa rada te sudjelovati u njoj;
- 7) uvedene su nove odredbe o nacionalnim koordinacijskim centrima, posebno u vezi s imenovanjem centara i procjenom Komisije;
- 8) dodatno su razrađene zadaće upravnog odbora, osobito u pogledu donošenja Programa te godišnjih i višegodišnjih programa rada;
- 9) izmijenjena su pravila glasovanja upravnog odbora Centra za stručnost te je uspostavljeno načelo „jedan član, jedan glas”, umjesto izvorne odredbe Prijedloga Komisije u kojoj se navodi da bi EU trebao imati 50 % glasačkih prava. Međutim, za određene odluke povezane s izvršenjem proračuna Unije, kao i u vezi s godišnjim programom rada, višegodišnjim programom rada i metodologijom za izračun doprinosa država članica, Komisija će imati 26 % glasačkih prava. Upravni odbor donosi odluke većinom od najmanje 75 % svih svojih članova;
- 10) industrijski i znanstveni savjetodavni odbor promijenjen je u stratešku savjetodavnu skupinu koja će pružati savjete na temelju redovitog dijaloga između Centra za stručnost i Zajednice stručnjaka za kibersigurnost;
- 11) Zajednica stručnjaka za kibersigurnost sastojat će se od kolektivnih tijela / organizacija i neće uključivati pojedince. Kao kompromis, Centar za stručnost i njegova tijela moći će se koristiti stručnim znanjem pojedinaca i fizičkih osoba kao *ad hoc* stručnjaka;

12) dodani su novi članci o rodnoj ravnoteži (članak 35.) i o pravnoj osobnosti Centra za stručnost (članak 39.).

IV. **ZAKLJUČAK**

19. Stajalište Vijeća u prvom čitanju odražava kompromisni paket o kojem su Vijeće i Europski parlament postigli dogovor uz potporu Komisije.
 20. Vijeće smatra da njegovo stajalište u prvom čitanju predstavlja uravnotežen paket i da će, nakon donošenja, nova uredba imati ključnu ulogu u daljnjem razvoju tehnoloških, industrijskih i istraživačkih kapaciteta EU-a u području kibersigurnosti.
-